

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 15395
Tarih: 22.11.2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 22/11/2021 16:51
Sayı: E-120.10-
0916771

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

12 Kasım 2021 tarihinde yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'te çıplak arama ibaresi değiştirilmiştir. Başta eski yönetmelikte yer alan çıplak aramanın yarattığı hak ihlallerinin araştırılması, keyfi ve kötü muamelede bulunan infaz memurlarının soruşturulması ve yeni yönetmelikte muğlak bir şekilde yer alan detaylı arama ibaresinin hak ihlallerini tekrarlamasının engellenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini bilgilerinize arz ederim.22.11.2021

Remziye TOSUN
Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

12 Kasım 2021 tarihinde Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Yönetmelikte yapılan düzenlemeye göre 148 maddelik Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in 51 maddesinde değişiklik yapılmış, 14.maddesinde 'çıplak' ibaresi 'detaylı' şeklinde

değiştirilmiştir. Böylece birçok kesim tarafından eleştirilen cezaevlerinde çıplak arama uygulaması kabul edilmiş, ancak yine de yeni düzenleme bu uygulamayı daha fazla muğlaklaştırmıştır.

Uşak Cezaevinde 30'a yakın kadın tutuklunun çıplak aramadan geçilmesiyle kamuoyunun gündemine oturan Ceza İnfaz Yönetmeliği'nde de yer alan çıplak arama, iktidar partisi vekillerince ve bakanlarca kabul edilmemiş, Mecliste ise tartışmalara neden olmuştur. Bu konuda muhalefet partileri ve sivil toplum kuruluşları, uygulamanın özellikle siyasi mahpuslara yönelik bir uygulama olduğunu, cezaevlerinde en büyük sorunların başında geldiği belirtmiştir.

İnsan Hakları Derneği (İHD)'nin 2021 yılı Temmuz, Ağustos ve Eylül aylarını içeren üç aylık raporuna göre kötü muamele, darp ve işkence bölümü altında 20 çıplak aramanın bildirildiği ve çıplak aramayı kabul etmeyen mahpuslara işkence edildiği belirtilmiştir. Ayrıca görevli memura direnmekten mahpuslara davalar açılmış, mahpusun yaptığı şikâyetlere ise kovuşturmayla yer yoktur cevabı verildiği açıklanmıştır.

Diyarbakır Büyükşehir Belediye Meclis Üyesi Şehriban Zugurli, ilk olarak Sincan Kadın Kapalı Cezaevi'nde ardından Diyarbakır T Tipi Kadın Kapalı Cezaevi'nde çıplak aramaya maruz kaldığını bu uygulamaya direndiğinde ise işkence ve kötü muameleye maruz bırakıldığını açıklamıştır. Yine Diyarbakır D Tipi Cezaevi'nden Kayseri Bünyan 1 nolu T Tipi Cezaevi'ne sevk edilen bir eli ve bir bacağı olmayan yüzde 90 engelli Şaban Kaygusuz'un bu uygulamaya maruz kaldığı ve bu yüzden işkence gördüğü İHD hak ihlalleri raporlarına yansımıştır. Ankara Sincan Kadın Kapalı Cezaevi'nden Van T Tipi Kapalı Cezaevi'ne sevk edilen eski Hakkari Belediye Eşbaşkanı Dilek Hatipoğlu ise cezaevine girişinde çıplak aramaya maruz kalmış, darp edilmiş ve söz konusu insanlık onurunu zedeleyen uygulama ve ardından keyfi kötü muamele Van Barosu, İHD, Özgürlük için Hukukçular Derneği (ÖHD), Türk Tabipler Birliği (TTB) ve Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV) raporunda yer almıştır. Bu uygulamanın özellikle siyasi mahpuslara yapılması toplumda ayrımcı kötü muamele olarak yansımakta, hak ihlallerinin vahim boyutta olduğunu göstermektedir.

Çıplak arama uygulaması iktidar kesimlerince kabul edilmezken bu uygulama cezaevi yönetimleri tarafından yasal prosedür olduğu dile getirilmektedir. Bu uygulamayı kabul etmeyen mahpuslarda ise işkence edilmesi akabinde soruşturma açılması, çoğunlukla hücre cezası verilmesi, denetimli serbestlik hakkından faydalandırılmaması gibi uygulamalar da beraberinde gelmektedir. Başta Anayasa'ya ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) olmak üzere Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelere aykırılık teşkil eden çıplak

aramanın yarattığı insan onurunu zedelemeyen ve keyfi uygulamaların önüne geçilmesi, vakaların tekrarlanmasının engellenmesi ve çıplak aramanın yarattığı tüm ihlallerin araştırılması demokratik ve hukuk devletlerinin gerekliliğidir.

Dolayısıyla düzenleme öncesi yönetmelikte yer alan çıplak arama ibaresinin yarattığı infaz memurlarının keyfiyetinde olan tüm uygulamaların araştırılması, bu uygulamaya karşı geldiği için işkence gören, soruşturma açılan, denetimli serbestlik hakkından mahrum kalan mahpusların vakalarının incelenmesi, hak ihlalinin ortadan kaldırılması, bu uygulamayı kullanarak keyfi suç işleyen infaz memurlarının soruşturulması sorumluların açığa çıkarılması, mevcut soruşturmaların etkin yürütülmesi ve bu tür vakaların tekrarlanmasının engellenmesi amacıyla Meclis Araştırması açılması için gereğini bilgilerinize arz ederim.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	Man
2	SAİT DEDE	HAKKARİ	J. Dur
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	Cokey
4	KEMAL PEKÖZ	ADANA	Keele
5	HABİP EKSİK	IĞDIR	W. G. S.
6	SIDIK TAŞ	SIİRT	
7	NURAN İMİR	ŞIRNAK	Amir
8	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	Acen K. M.
9	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	Shi
11	RIDVAN TURAN	MERSİN	Amir
12	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	Abg
13	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	Amir
14	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	Amir
15	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	Amir
16	ZEYNEL ÖZEN	İSTANBUL	Amir
17	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	Amir
18	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	Amir
19	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	Amir
20	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	Amir